

POSTANOWIENIE

Dnia 3 sierpnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bielecki

w sprawie z odwołania K.B.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddziału Regionalnego w Rzeszowie

o prawo do jednorazowego odszkodowania,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 3 sierpnia 2023 r.,

na skutek skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu

z dnia 11 sierpnia 2022 r., sygn. akt III AUa 19/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddziału Regionalnego w Rzeszowie na rzecz ubezpieczonego kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

[mc]

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 11 sierpnia 2022 r., III Ua 19/22, oddalił apelację Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddziału Regionalnego w Rzeszowie wniesioną od wyroku Sądu Rejonowego w Tarnobrzegu z 24 sierpnia 2021 r., IV U

278/20, zmieniającego decyzję organu rentowego i przyznającego wnioskodawcy K. B. prawo do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy rolniczej.

Organ rentowy zaskarżył powyższy wyrok w całości skargą kasacyjną zarzucając naruszenie: (-) art. 10 i art. 11 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (jednolity tekst: Dz.U. z 2023 r., poz. 208 ze zm.) przez błędną interpretację i niewłaściwe zastosowanie, polegające na przyjęciu, że zdarzenie z 8 listopada 2019 r., podczas którego wnioskodawca doznał urazu, pozostaje wypadkiem przy pracy rolniczej, co skutkowało przyznaniem jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy rolniczej w wysokości 25% stałego uszczerbku na zdrowiu; (-) art. 11 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników przez błędną interpretację i niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że w chwili wypadku wnioskodawca wykonywał prace rolnicze, a te objęte są ochroną ubezpieczeniową z art. 11 ust. 1 pkt 3 tej ustawy, a ponadto cechowało się nagłością i zewnętrzną przyczyną sprawczą wypadku jakiemu uległ wnioskodawca; (-) art. 233 § 1 k.p.c. przez przekroczenie zasady swobodnej oceny materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie, co w konsekwencji doprowadziło do błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, a polegającego na wskazaniu, że czynność naprawy poluzowanego elementu dachu i zabezpieczenia ganku budynku mieszkalnego, jest czynnością związaną z prowadzoną działalnością rolniczą i podlega ochronie ubezpieczeniowej.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na wystąpienie w sprawie istotnego zagadnienie prawnego związanego z zarzutem naruszenia przez Sąd Okręgowy prawa materialnego w postaci błędnej wykładni art. 10 i 11 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. W ocenie organu rentowego w trakcie rozstrzygania przedmiotowej sprawy pojawił się rzeczywisty problem prawny sprowadzający się do rozstrzygnięcia, jakie prace wchodzą w skład pojęcia pracy w gospodarstwie rolnym, bądź będące w bezpośrednim związku z pracą w gospodarstwie rolnym.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną wnioskodawca wniósł o wydanie postanowienia w przedmiocie odmowy przyjęcia skargi do rozpoznania oraz o zasądzenie na jego rzecz od organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługiwała na przyjęcie do merytorycznego rozpoznania.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

Warunkiem skuteczności wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jest przedstawienie problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni. Takim zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonymi przepisami prawa materialnego lub procesowego, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy, lecz także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Przedstawienie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o merytoryczne rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez sformułowanie problemu prawnego wymagającego rozstrzygnięcia, określenie przepisów prawa, w związku z którymi powstało, i powołanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wtedy Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” i to „istotnym” (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 10 września 2014 r., I CSK 729/13, LEX nr 1532950; z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, LEX nr 1622307).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, że skarżący nie wykazał istnienia powołanej przez siebie przesłanki przedsądu. Sformułowane we wniosku zagadnienie nie ma bowiem rangi istotnego, gdyż udzielenie na nie odpowiedzi nie wykracza poza zwykłą wykładnię i stosowanie prawa. W przeciwnym razie funkcja podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. będzie bezprzedmiotowa i postępowanie kasacyjne stanie się powszechną (trzecią) instancją.

Z ugruntowanego orzecznictwa wynika, że nie jest wystarczającą przesłanką uznania zdarzenia za wypadek przy pracy rolniczej sam fakt wystąpienia tego zdarzenia na terenie gospodarstwa rolnego bądź gospodarstwa domowego. Zdarzenie to musi nastąpić podczas wykonywania czynności związanych z prowadzeniem działalności rolniczej albo pozostających w związku z wykonywaniem tych czynności. Zdarzenie będące wypadkiem chronionym w prawie ubezpieczeń społecznych musi być zatem powiązane związkiem przyczynowym, czasowym, miejscowym i funkcjonalnym z prowadzeniem działalności rolniczej, w rozumieniu art. 6 pkt 3 ustawy. Z ustalonego w sprawie stanu faktycznego, którym to ustaleniem Sąd Najwyższy jest związany (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), wynika, że wnioskodawca uległ wypadkowi przy naprawie dachu ganku stanowiącego przybudówkę stodoła – obory, gdzie przechowywane były worki z ziarnem oraz drobny sprzęt rolniczy. Sąd Apelacyjny uznał, że zdarzenie to spełnia przesłanki wypadku przy pracy rolniczej. Celem procedury kasacyjnej nie jest uzupełnianie materiału dowodowego ani jego ponowna ocena, które usuwają się spod rozeznania kasacyjnego w rozumieniu art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.

Powyższe oznaczało, że skarga kasacyjna nie spełniła przesłanek wymaganych do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania, ponieważ powołane w niej twierdzenia i wątpliwości w istocie rzeczy ograniczały się do polemiki z ustalonym przez Sąd drugiej instancji stanem faktycznym oraz jego oceną prawną.

Wobec niewykazania przez skarżącego istnienia wskazanej przesłanki przedsądu, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.

[mc]

(r.g.)

